

מאמר אתם נצבים – ה'תשל"ו

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

הוספה: שיחת יום ב' דראש השנה ה'תשל"ג

יוצא לאור לראש השנה ה'תשע"ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה (ופרצת)

שנת הקהל

מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

לזכות

החתן אברהם אבא והכלה מרת רבקה שיחיו רייטשיק

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ד' אלול, ה'תשע"ו

שנת הקהל את העם

בברכה לכתיבה וחתומה טובה

ולזכות הוריהם וזקניהם שיחיו

ועד הנחות בלה"ק

מכון להוצאה לאור תורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה נבג"מ ז"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Email: info@lahak.org

ב"ה.

שהחיינו וקיימנו והגיענו הגיע מבית הכורך תורת מנחם התוועדויות כרך נח

הכולל את כל המאמרים והשיחות

מראש השנה עד ש"פ ויהי, י"ח טבת ה'תש"ל

בספר זה שיחות, מאמרים ומענות חדשים שלא ראו את אור הדפוס

שיחות ומאמרים אלו נלקמו אחד אחד מסלילי הקלטה ורשימות

שנרשמו בשעתם ע"י החוזרים שיהיו, ונשארו בכתובים עד לאחרונה

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

ובחנוות הספרים קה"ת בארה"ב ובאה"ק

©

Published and Copyright 2016 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5776 • 2016

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

הוא בכדי לעשות לו ית' דירה בחתוננים, ובנדוד"ד הוא בכדי שיהי' בגלוי ה"אתה
בחרתנו" (נהתחיל לנגן הניגון, ועמד מלא קומתו ורקד על מקומו).

אח"כ ציוה לנגן אבינו מלכנו.

אח"כ ציוה ~~אצא~~ ^{אצא} שימלאו לו הכוס, ואמר:
~~מכיון שכמים הפנים כן לב האדם~~ ^(בג"ל מ' ע' ארבעה ימים ימות יצא) ^{הנה מובן שלפני בקשת}
בנ"י מהקב"ה שיקבל מלכותו עליהם ^{בפני} בקשת הקב"ה בעצמו: שתמליכוני
עליכם (ר"ה 36 א), באופן כזה הוא מקבל, ^{בפני} קיבל כיום, את המלכות.
ומאחר ש"מלכות דארעא כעין מלכותא דרקיע", - הנה כמו שהוא ~~אצא~~
^{הנה} מלכות בו"ד ^{הנה} החוק ^{הנה} שמשמכתירים ^{הנה} מלך, ^{הנה} מלכות אז כל גזירה
איוה שיהי' ^{הנה} ענינה עד אז, ^{הנה} ע"ז הוא ^{הנה} הכרת הקב"ה, ^{הנה} ש"י שקבל ההכרה
^{הנה} מלכות כל הגזירות, ובנ"י נמצאים במצב של "נצבים ועומדים מזוכים בדין",
מראשיכם שבטיכם גו' עד חוטב עציך ושואב ממיך - ^{הנה} כפף ^{הנה} שהם כולם כלל אחד

וכפי שהם כאו"א בפ"ע בפרסיותץ

^{הנה} ובמילא בודאי היתה כתיבה ~~אצא~~ ^{אצא} טובה לשנה טובה ומתוקה [ויכמבואר
בשו"ע (260) ^{הנה} שלאחר ליל ראשון של ר"ה ישנה כבר הכתיבה]; ^{הנה} אצא תהי'
גם החתימה וגמר החימה לטוב.

ובפרט ש"ועמך כולם צדיקים" הרי בודאי נכתבו כולם לאלתר בספרן של

צדיקים גמורים.

^{הנה} ולומשך למטה מעשרה טפחים בשנה טובה ומבורכת בכל הפרטים, ^{הנה} שנהי' שנת
אורה וכו' וכל הענינים המרומזים בשאר אותיות מאל"ף בי"ת עד התי"ו, שנת
תורה, כולל שנת גאולה - ^{הנה} גאולה כללית ^{הנה} גאולה פרטית.

ועד-הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו יבוא ויגאלנו בקרוב

ממש ובעגלא דידן.

קודם ברהמ"ז ציוה לנגן ניגון אדה"ז (בן הד' בבות) ^{הנה} והבבא הרביעית

פעם אחת.

בעת ברהמ"ז אמר הברכה הראשונה בלחש (לא כבכל פעם שאומרה בקול רם),

ואחר ברהמ"ז אמר: טעם השינוי ^{הנה} במעט זה ^{הנה} אמירת הברכה בלחש הוא בכדי ^{הנה} להוציא
מדעת אלו שהנני מוציאם בהברכה ואינם צריכים לברך בעצמם.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ראש השנה הבעל"ט - הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה אתם נצבים גו' שנאמר בהתוועדות ח"י אלול ה'תשל"ו (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה מדפיסים אנו בזה - בפעם הראשונה - תוכן השיחות מהתוועדות יום ב' דראש השנה ה'תשל"ג, שהוגה בשעתו* ע"י כ"ק אדמו"ר זי"ע ונמצא בספריית אגודת חסידי חב"ד.

*

לחביבותא דמילתא - בא בסוף הקונטרס צילום עלי ההגהה (מוקטנים מעט מגדלם המקורי).

*

ויה"ר שנוכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

כ"ה אלול, ה'תשע"ו (ופרצת),

שנת הקהל

מאה וחמישים שנה להסתלקות היולא של אדמו"ר ה"צמח צדק" ברוקלין, נ"י.

(* במסגרת חוברות ה"תוכן קצר" שיצאו לאור בחדשי ניסן-אלול ה'תשל"ב (נדפסו לאחר זמן בהוספות ללקוטי שיחות).

ב"ה, ו' תשרי, תשל"ג.
שנת השבעים לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

בזה הננו מפרסמים תוכן השיחות דיום ב' דר"ה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו לסעודה.

בתחלת ההתועדות דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד מעלת קביעות ר"ה כשחל

בשבת, תוכן הענין מובא לקמן.

אח"כ ציוה לנגן הניגון בן הג' בבות (של הבעש"ט וה"מ ואדה"ז) ג' פעמים,
(והתחיל בעצמו לנגן א-לי אתה גו'). אח"כ ציוה לנגן ניגון מאדמה"א, מאדמו"ר
הצ"צ, אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר מהורש"ב, ואדמו"ר מהורי"צ.

אח"כ ציוה לנגן אתה בחרתנו, ותיכף אחר הניגון התחיל לומר המאמר

ד"ה זה היום תחלת מעשיך כו'.

אחר המאמר אמר:

הסדר בכלל הוא להזכיר את היהודים הנמצאים מאחורי מסך הברזל [שלבסוף] וזו
הצמחה אין שום מסך מפסיק בין ישראל לאביהם שבשמים], ע"מ"ש "אעלה את
ירושלים על ראש שמחתי".

הנה עי"ז שאלה שכתב יצאו מן המיצר אל המרחב ויסיפו ויתאמצו
בעבודתם בתורה ומצות יעוררו חסדי ה' על אחיהם שעדיין לא יצאו משם, שגם
הם יזכו לגאולה פרטית - יצאו משם הם ובניהם ובנותיהם עם נכדיהם ונכדותיהם -
והתי' זאת הכנה קרובה לגאולה האמיתית והשלימה. וסיים שינגנו ניגון
ש"הביאו משם", לאחדים מיוצאי גרוזיא ניגנו ניגון בנוסחתם המקומית.

אח"כ אמר: אף שבכל הזמנות של התועדות שהנחה שלא יחסר הדבור ע"ד
ענין הידוע (הבעי' ד"מיהו יהודי"), איך שהוא בלתי רצוי עד מאד - מ"מ
בר"ה צריכים לדבר רק בצד הטוב שבזה:

לזכור מעלת בני"י שהרי "אתה בחרתנו מכל העמים וכו'", וכל המנגדים
המתקוממים להעלים על מעלת קדושתם הלזו, הרי הם לגמרי בסלין ומבוטלין לא

שרירין ולא קיימין כלל צוכלל, ובכל הלשונות שאם"ל בזה
[או גאולה] היא פירוש קטין יורה וקרת

מכל העמים וכו', וכמדובר לעיל (ראה לקמן סעיף ב) שכל מציאות סדר השתל'

[וכמבואר בשו"ע אדמוה"ז²⁴ שביום ב' של ר"ה ישנה כבר הכתיבה]; ותהי גם החתימה וגמר חתימה לטוב.

ובפרט ש"ועמך כולם צדיקים"²⁵, הרי בודאי נכתבו כולם לאלתר בספרן של צדיקים גמורים²⁶.

ויה"ר שיומשך למטה מעשרה טפחים בשנה טובה ומבורכת בכל הפרטים, שתהי' שנת אורה וכו', וכל הענינים המרומזים בשאר אותיות האל"ף ב"ת עד התי"ו, ועד — שנת תורה, כולל שנת גאולה — גאולה פרטית וגאולה כללית.

ועד — הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו בקרוב ממש ובעגלא דידן.

[קודם ברהמ"ז צוה לנגן ניגון אדמו"ר הזקן (בן ד' הבבות) — הבבא הרביעית פעם אחת.

בעת ברהמ"ז אמר הברכה הראשונה בלחש (לא ככל פעם שאומרה בקול רם). ואחר ברהמ"ז אמר: טעם השינוי בזה (אמירת הברכה בלחש) הוא בכדי לשלול הטעות שהאמירה בקול רם היא בכדי להוציא את השומעים ואינם צריכים לברך בעצמם.

אחר ברכת המזון נתן החלות לחלק בהעזרת נשים. התפללו תפילת ערבית, ואח"כ הבדיל כ"ק אדמו"ר שליט"א בעצמו, ואח"כ חילק בידו הק' כוס של ברכה לכאו"א²⁷].

תוכן המאמר

אתם נצבים היום וגו' — קאי על ר"ה, שאז חוזרים כל הענינים לקדמותם, וחוזרים ונמשכים ע"י בני" שפועלים תמליכוני עליכם. ולכן צריכים בני" להיות במעמד ומצב ד"נצבים" — נצב מלך; ו"לפני הוי", למעלה מהוי', כדי להמשיך מבחי' שלמעלה מענין ההתהוות ע"י שם הוי' מלשון מהוה.

וכמו"כ צריכים להיות במעמד ומצב ד"כולכם", לאחדים כאחד — כי, ויהי בישראל מלך (נעשה) בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל, והיינו, שגם בני" חוזרין לקדמותן, כפי שהם בשרשם ומקורם, שכולן מתאימות ואב אחד לכולנה. ובאופן כזה נעשה אצלם הענין דאתם נצבים היום גו' לפני ה"א, הן בנוגע לכללות ישראל, והן בנוגע לעבודת כל אחד מישראל בבחי' ראשיכם ושואב מימך שבו.

וכל זה הוא, למען הקים אותך היום לו לעם" — אין מלך בלא עם, שהם בדומה לו, והיינו, שבנ"י הם בדוגמת אדם העליון, ועד שהם "לפני הוי", ולכן הם במעמד ומצב דכולכם למרות ההתחלקות דראשיכם עד שואב מימך, בדוגמת אחדות הפשוטה שממנה נמשך ריבוי הפרטים וההתחלקות. וענין זה נעשה באופן ד"לעברך בברית הוי' אלקיך", שבאים בברית והתקשרות כאילו נעשו לבשר אחד.

זוהי ההכנה לר"ה — ע"י קריאת פרשה זו בתורה קודם ר"ה, לפני שנועשה בעשי' בפועל בר"ה.

(24) או"ח סוסתקפ"ב.
 (25) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ גדולה ("זייער אויפגעלייגט"), וכמ"פ בעת הניגונים רמז לשרוק.
 (26) ר"ה טז, ב.
 (27) ברשימה נוספת: בעת חלוקת כוס של תצאו.

ד. אף שבכל התוועדות צ"ל שלא יחסר הדיבור ע"ד ענין הידוע (הבעי"ד מיהו יהודי"), איך שהוא מופרך עד מאד — בר"ה צריכים לדבר רק בצד הטוב שבזה:

להזכיר המעלה שלא בערך דבנ"י אשר "אתה בחרתנו מכל העמים וכו'"¹³, וכל הענינים המנגדים לזה, המתקוממים להעלים על מעלתם הלזו, הרי הם בטלין ומבוטלין לגמרי, לא שרירין ולא קיימין כלל וכלל, ובכל הלשונות בזה,

ואדרבה: המציאות של אוה"ע (וכל העולם) — היא כדחז"ל¹⁴ בשביל ישראל, ובפרט בכדי לאפשר את ה"אתה בחרתנו מכל העמים וכו'", וכמדובר לעיל¹⁵ שכל מציאות סדר השתל' הוא בכדי לעשות לו ית' דירה בתחתונים, ובנדו"ד הוא בכדי שיהי' בגלוי ה"אתה בחרתנו" (והתחיל לנגן הניגון, ועמד מלא קומתו ורקד על מקומו).

אח"כ צוה לנגן "אבינו מלכנו".

ה. אח"כ צוה שימלאו לו הכוס, ואמר:

"כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם"¹⁶ (דקאי גם על אדה"ע — ראה בארוכה אוה"ת עה"פ¹⁷), הנה מובן שבקשת בני" מהקב"ה שיקבל מלכות עליהם ש"מלכותו ברצון קבלו עליהם"¹⁸ [ע"פ בקשת הקב"ה: "שתמליכוני עליכם"¹⁹], באופן כזה הוא מקבל, וכבר קיבל היום, את המלכות.

ומאחר ש"מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא"²⁰ — הנה כמו שהוא במלכות בו"ד שנוהג והחוק הוא שכשמכתירים מלך, מבטל אז כל גזירה והנחה למדינות עושה ויתן משאות כיד המלך²¹, עד"ז הוא בהכתרת הקב"ה, שמבטל כל הגזירות, ובנ"י נמצאים במצב של "נצבים קיימים ועומדים כו' שזוכים בדין"²², מ"ראשיכם שבטיכם גו'" עד "חוטב עציך" ו"שואב מימין"²³ — כמו שהם "כולכם", כלל אחד, וכפי שהם כאו"א בפ"ע בפרטיות.

שלכן — בודאי היתה כתיבה טובה לשנה טובה ומתוקה

בס"ד. יום ב' פ' נצבים-וילך, ח"ו אלול, ה'תשל"ו

(הנחה בלתי מוגה)

אתם נצבים היום כולכם לפני הוי' אלקיכם (ואח"כ מפרט הדרגות) ראשיכם שבטיכם גו' מחוטב עציך עד שואב מימין גו' (ואח"כ מוסיף טעם הדבר) למען הקים אותך היום לו לעם גו'. והנה, מזה שהכתוב מדייק ומדגיש היום (נצבים היום גו' הקים אותך היום גו'), מובן, שזהו יום הידוע, יום מיוחד, שיש בו תכונה שמבדילה ומייחדת אותו משאר הימים. וצריך להבין הענין בזה. גם צריך להבין דיוק הכתוב (לפנ"ז) שנקט הלשון נצבים (נצב דייקא, ולא עומד, כהלשון הרגיל בכ"מ, וגם בחומש גופא לפנ"ז ולאח"ז), שיש בזה שני ענינים. דהנה, החילוק בין נצב לעומד הוא, שנצב מורה על עמידה בתוקף גדול (כמבואר במפרשי המקרא²). ועוד ענין בלשון נצבים לגבי הלשון עומדים, שעומדים יכול להתפרש גם באופן שהעמידה היא בכח עצמו, משא"כ נצבים, לשון נפעל (כמו נעמדים), פירושו שנמצא במעמד ומצב של (עמידה ו)הצבה בגלל שיש מישהו שהעמידו באופן כזה, והיינו, שנוסף לכך שהוא נצב בכח עצמו, ישנו גם הענין דלשון נפעל³, שנעשה מצד הכחות שלמעלה באופן של אתערותא דלעילא, שיהי' במעמד ומצב דנצב. וגם צריך להבין הקשר והשייכות דאתם נצבים היום עם מ"ש לאח"ז כולכם, וכן לפני הוי' אלקיכם, שלפני פירושו גם מלשון לפני ולפנים⁴, או לפני וקודם לו. ובהקדים מ"ש במדרש⁵, דימה הקב"ה את ישראל למלאכים, במלאכים נאמר שרפים עומדים ממעל לו, ובישראל נאמר אתם נצבים היום. ומזה מובן, שכשם שבנוגע למ"ש במלאכים שרפים עומדים ממעל לו, ממעל לאדני היושב על כסא⁷, ידוע פירוש הבעש"ט⁸ שכיון שרצונם ותשוקתם להיות ממעל לו, היינו, למעלה מבחי

1) ר"פ נצבים (כט, ט"ב).	נצבים תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' שלג). רד"ה
2) ראה אברבנאל עה"פ. הובא באוה"ת	הנ"ל דש"פ נצבים שנה זו.
נצבים ע' א"רב.	6) ישע"י ו, ב. ראה אוה"ת שם ע' א'קצו.
3) ראה אוה"ת שם ע' א'קפט.	7) ישע"י שם, א.
4) רמ"ז לזח"א ס, ב.	8) ראה אוה"ת בראשית ח"ו תתרכז, ב.
5) שמו"ר פט"ו, ו. וראה לקו"ת ר"פ	סה"מ תרל"ה ח"א ע' ו. ח"ב ע' שב. וש"נ.
נצבים. אוה"ת שם ע' א'קפט. רד"ה אתם	סה"מ עת"ר ע' תסג. וש"נ.

19) ר"ה טז, סע"א. וש"נ.

13) נוסח תפלת יו"ט.

20) ברכות נח, א.

14) פרש"י ורמב"ן ר"פ בראשית. ובכ"מ.

21) ע"פ אסתר ב, יח.

15) בשיחה שבס"א.

22) ראה כש"ט בהוספות סמ"א. וש"נ

16) משלי כז, יט.

(נעתק ב"היום יום" כה אלול).

17) ע' תרלד ואילך.

23) ר"פ נצבים.

18) נוסח ברכות ק"ש של ערבית.

השבת עצמה ש"מקדשא וקיימא"⁸, הרי החידוש שענין זה נעשה ע"י עבודת האדם בתק"ש הוא ביום ב' דר"ה דוקא. וההוראה מזה⁹, שגם כאשר כל הענינים הם בשלימותם, יש צורך בעבודת האדם, והיא הפועלת שלימות אמיתית — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חי"ד ע' 122 ואילך.

* * *

ב. כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון בן ג' הבבות (של הבעש"ט הרב המגיד ואדמו"ר הזקן) ג' פעמים, ואח"כ ניגון של אדמו"ר הזקן (והתחיל בעצמו לנגן "א-לי אתה גו"). אח"כ ציוה לנגן ניגון מאדמו"ר האמצעי, מאדמו"ר הצ"צ, אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר מהורש"ב, ואדמו"ר מהוריי"צ.

אח"כ צוה לנגן "אתה בחרתנו", ותיכף אחר הניגון התחיל לומר המאמר ד"ה זה היום תחלת מעשיך.

* * *

ג. הסדר בכלל הוא להזכיר את היהודים הנמצאים מאחורי מסך הברזל [אבל אין המסך מפסיק ח"ו בין ישראל לאביהם שבשמים]¹⁰, ע"ד מ"ש¹¹ "אעלה את ירושלים על ראש שמחתי":

ע"ז שאלה שכבר יצאו מן המיצר אל המרחב יתאמצו ויוסיפו בעבודתם בתורה ומצות, יעוררו חסדי ה' על אחיהם שעדיין לא יצאו משם, שגם הם יזכו לגאולתם הפרטית — יצאו משם הם ובניהם ובנותיהם, נכדיהם ונכדותיהם וכו' —

ותהי זאת הכנה קרובה לגאולה הכללית האמיתית והשלימה.

וסיים שינגנו ניגון ש"הביאו משם"¹².

[אחדים מיוצאי גרוזיא ניגנו ניגון דבני דגרוזיא].

* * *

שייכת רק לנשמה (או למזל הנשמה) בלבד, ויכולים אפילו להסביר זאת בשכל, אבל אין זה נשמע לאוזן הגשמי.
7) ואעפ"כ ישנו ענין אמירת הפסוקים — כמשנת"ל (בר"ה יו"ט של ר"ה דליל ערב ר"ה פ"ב (תו"מ חס"ט ע' ...)) שזהו כדי שיהי' הגילוי למטה. ועפ"ז נמצא, שגם בענינים שנעשים בדרך ממילא ישנו ענין של עבודה כו', אבל בכללות, נעשה הענין מצד למעלה.

8) ביצה יז, א.
9) הוראה כללית — כשם שר"ה הוא יום כללי בנוגע לכל השנה כולה.
10) פסחים פה, ב. וש"נ.
11) תהלים קלז, ו.
12) ברשימה נוספת: ועי"ז ישמחו את אלו שנמצאים שם. ואחרי הניגון נתן להם משקה לחלק בין המסובים, באמרו: חילקתם ניגון, עכשיו תחלקו משקה.

האלקות דשם אדני, לשון אדון ומלך, שבכללות הרי זה הענין דממלא כל עלמין¹⁰ (בלשון הקבלה), הרי כיון שבמקום שרצונו שם הוא נמצא, לכן נעשים עומדים (בפועל) ממעל לו, הנה כן הוא גם בנוגע למ"ש בישראל אתם נצבים היום (כדברי המדרש שזהו בדוגמת מ"ש במלאכים שרפים עומדים ממעל לו) לפני הוי', שזהו לפני ולמעלה מהוי', והיינו, שנוסף על כללות העילוי שישנו בענין דנצבים, שמורה על תוקף שלא בערך לגבי ענין העמידה, וגם העילוי דנצב מלשון נפעל (כנ"ל), הרי זה גם באופן שנצבים לפני ולמעלה מהוי', והיינו, לא רק כמו מלאכים שהם ממעל לו, לשם אדני, אלא למעלה גם משם הוי' (עם כל הפירושים שבו).

ב) **והענין** בזה, כמבואר בדרושי רבותינו נשיאינו על הכתוב (בלקו"ת¹⁰ ובדרושים שלאח"ז¹¹), שהיום קאי על ר"ה¹², כי זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון¹³. וענין זה קשור עם מ"ש בכ"מ בזהר¹⁴ היום דא ראש השנה, וכאן מסביר רבינו הזקן גם את טעם הדבר (כפי שמצינו במפרשי הזהר¹⁵ שמחפשים טעמים והסברות בדבר), שזהו לפי שעליו נאמר זה היום (תחלת מעשיך), היינו, יום שעליו אומרים זה, כמורה באצבע, ויתירה מזה, שיש בו גם הענין דזכרון ליום ראשון.

ועפ"ז יובן גם הקשר עם הענין דנצבים גו' כולכם לפני הוי' אלקיכם. דהנה ידוע ענינו של ר"ה, כמבואר בסידור בדרושי תק"ש עפ"י כוונת הבעש"ט¹⁶ (מכתבי האריז"ל¹⁷), שאז כל הענינים חוזרים לקדמותם עד לשרשם ומקורם כמו שהיו לפני הבריאה, ומשם חוזרים ונמשכים ע"י בני, שהם פועלים הענין דתמליכוני עליכם¹⁸. ולכן אתם נצבים היום כולכם לפני הוי', כמבואר בלקו"ת¹⁰ "שכל ניצוצי נשמות נצבים ומתעלים במקורם הראשון ביום זה עד לפני הוי'", נצבים דייקא, מלשון נצב מלך¹⁹, דכיון שצריכים לפעול הענין דתמליכוני עליכם, צריכים גם הם להיות במעמד ומצב דומה לזה, מדה כנגד מדה²⁰, שזהו המעמד ומצב

9) ראה תו"א שמות מט, ד. לקו"ת נשא כא, ג.
10) ר"פ נצבים (מד, א).
11) אוה"ת שם. ובכ"מ.
12) פננת רזא ס"פ נצבים. מגלה עמוקות נצבים ד"ה עשירי (ס, ד).
13) תפלת מוסף דר"ה (ר"ה כז, א).
14) ח"ב לב, ב. ח"ג רלא, א. וראה לקו"ת תבוא מא, ג.
15) ראה רמ"ז (הובא בנצוצי אורות) לזהר ח"ב שם.
16) סידור עם דא"ח רמו, ג.
17) ראה פרי עץ חיים שער ר"ה. ובכ"מ.
18) ר"ה טז, א. לד, ב.
19) מלכים-א כב, מח. אוה"ת נצבים שם ע' א"דא. ועוד.
20) סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב. ועוד.

ד(נצב) מלך, כדאיתא בזהר²¹ עלמא תתאה כגוונא דאיהו אתעטרת הכי אמשיך מלעילא (היינו, שכפי שמראים מלמטה, נעשה גם הציור והמראה והגוון מלמעלה²²), ולכן ע"י היותם במעמד ומצב דנצב מלך, ממשיכים הענין דתמליכוני (שקשור עמהם — תמליכוני) עליכם. ולכן "מתעלים במקורם הראשון ביום זה עד לפני הוי", למעלה מהוי, כיון שצריכים להמשיך מבחי' שלמעלה מכל ענין ההתהוות, שזהו ענינו של שם הוי, מלשון מהוה²³, שמהוה ומחי' ומקיים כו'.

ג) **וזהו** גם הקשר עם הענין דכולכם (נצבים היום כולכם), כמבואר בלקו"ת²⁴ שהענין דויהי בישורון מלך²⁴ — דקאי על מלך מלכי המלכים הקב"ה²⁵ (שעליו נאמר תמליכוני עליכם), ועד כפי שענין המלכות נמשך מהתנשאות עצמית — נעשה בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל²⁴, פי' שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד (ממש), והיינו, שכל בני, מראשיכם שבטיכם עד חוטב עציך ושואב מימך, נעשים מציאות אחת, ועד לאופן נעלה יותר — מבלי ימצא האדם ראש וסוף²⁶ (כמבואר בארוכה בהדרוש שבלקו"ת ובהביאורים על זה²⁷). וגם ענין זה קשור עם האמור לעיל שבר"ה חוזרים כל הענינים לקדמותם ונמשכים ממקורם ושרשם, ולכן צריכים גם נש"י להיות במעמד ומצב שחוזרין לקדמותן, ששם כולן מתאימות (ולמעלה יותר) ואב אחד לכולנה (כפי שמבאר רבינו הזקן בתניא פרק לב), ולכן גם למטה צ"ל בני' במעמד ומצב דכולכם, לאחדים כאחד ממש, וזהו ש"בר"ה הוא בחי' התשובה שכללות נשמות ישראל תשובנה למקורם ושרשם, ועד לאופן הכי נעלה בתשובה, כמ"ש²⁸ והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה (כמבואר בלקו"ת בדרושי האזינו²⁹). ווכאשר מתעלים שם, אזי פועלים שיוחלט ברצון העליון שיהי' רצון ותענוג בענין דתמליכוני עליכם, כמבואר בארוכה בדרושי תק"ש עפ"י כוונת הבעש"ט³⁰.

בס"ד. שיחת * יום ב' דראש השנה, ה'תשל"ג.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו הק' לסעודה.

א. ביאור מעלת קביעות ר"ה שחל בשבת — בנוגע ליום ב', שאז ניכרת ביתר שאת שייכותו לעצם ענינו של ר"ה (ש"הם כיום אחד ארוך" — להלכה למעשה: שבה משתווין כל ישראל), כי: על ר"ה נאמר "זה היום תחלת מעשיך", לפי שבו נעשית התחדשות כל העולמות באופן שמודגשת תכליתם שנתאוהו הקב"ה (שזהו"ע שלמעלה מטעם) להיות לו ית' דירה בתחתונים, ע"י עבודת האדם דוקא² (וענין זה מודגש בתק"ש³, כמ"ש הרמב"ם⁴ שהיא "גזירת הכתוב" שלמעלה מטעם, ו"רמז יש בו כו", שמורה על כללות עבודת האדם⁵); וכיון שבר"ה שחל בשבת נעשית התחדשות העולם (לא ע"י תק"ש⁶, שאין תוקעין בו⁷, אלא) ע"י

נתהוו נשמותיהם של צדיקים) — ועי"ז נעשה הרצון (רצון המוחלט וכו', כמבואר בהמשך ר"ה תש"ג (סה"מ תש"ג בתחלתו) כל המדריגות שברצון) על התהוות העולמות. (3) שעל ידה נעשה ענין ההתחדשות, כידוע תורת הבעש"ט (כש"ט סוסרניו) בפירוש הכתוב (תהלים פא, ד) "תקעו בחודש שופר" — דלכאורה הול"ל תקעו שופר בחודש — שהעבודה (דתק"ש) היא לפעול ענין החידוש.

ולהעיר גם מתורת הבעש"ט (ראה שיחת יום ב' דר"ה תש"ז בתחלתה תר"מ חט"ו ע' 11). וש"נ) שהענין דתק"ש הוא כמשל בן המלך שצועק אבא אבא, וכמבואר בזה, שלא נוגע כ"כ הענין ד"אבא כו", אלא הענין ד"צועק" (שע"ז נתעורר הרצון למלוכה כו'). (4) כידוע שכל תיבה ברמב"ם היא בתכלית הדיוק, ועד שלמים הלכות אפילו מתיבה אחת (ראה גם תר"מ חנ"ג ע' 273. וש"נ). (5) ובכך מבהיר הרמב"ם, שאל יאמר האדם שכיון שזהו ענין נעלה ביותר, אין זה שייך אליו כו'.

(6) כי, ענין השופר שבו הוא לא בגשמיות אלא רק ברוחניות, ובמילא גם שמיעת השופר

(* מס"ב ואילך — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א. במהדורא זו נוספו איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

1) להעיר מהענין דעשי' לעילא (זהר ח"ג קח, ריש ע"ב. ח"א קטו, א (הובא בלקו"ת פינחס עח, ב)), והיינו, ששורש ענין העשי' הוא מדרגא נעלית ביותר שלמעלה מההתחלקות שבלמוד פרד"ס שבתורה, עד לששים ריבוא פירושים כו', כמבואר בכתבי האריז"ל (שהשנה מלאו ארבע מאות שנה להסתלקותו).

2) ורק בהתחלת הבריאה נמשכו כל הענינים מצד "כי חפץ חסד הוא" (מיכה ז, יח), ללא עבודת האדם.

אמנם, גם אז הי' כבר הענין ד"במי נמלך בנשמותיהם של צדיקים" (ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג),

— וכידוע תורת הרב המגיד (אור"ת ב, ג) שזהו עדי"מ מאדם שיש לו בן שנחקה צורת הבן במחשבת האב, כי, רק באדם למטה צ"ל תחילה מציאות הבן, ורק אח"כ שייך לומר שצורתו נחקה במחשבת האב, אבל אצל הש"י, אף קודם שנבראו ישראל שייך לומר שהי' נחקה צורתם במחשבה (וי"ל שענין זה הוא באופן שבר בבר עם ההמלכה עמהם

24) ברכה לג, ה.

25) פרשי' ורמב"ן עה"פ.

26) ע"פ קהלת ג, יא.

27) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי נצבים ע' תשמח.

28) קהלת יב, ז.

29) עא, ג ואילך.

30) סידור עם דא"ח רמו, א ואילך.

21) ח"ב קפד, ב.

22) ראה אגרות-יקודש אדמו"ר הצ"צ ע' כא ואילך. לקו"ש ח"ד ע' 1262.

23) פרדס שער א (עשר ולא תשע) פ"ט. תניא שעהיוה"א רפ"ד. וראה זהר ח"ג רנו, סע"ב. גינת אגוז (להר"י גיקטליא) חלק הראשון שער ההוי' (ד, א ואילך. הובא בשל"ה בהקדמה ד, ב ואילך). מו"נ ח"א פס"א. טושו"ע או"ח סימן ה. ועוד.

נשיאינו⁶¹), אזי נעשים כל הענינים בתוספת חיים, ובאופן של מחי' חיים⁶², והיינו, שנוסף לכך שעוד לפני עומדים במעמד ומצב של חיות, ניתוסף בזה הענין דמחי' חיים. ועי' נעשה זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים⁶³, ועד כפי שמסיימים⁶⁴ לחיים טובים ולשלום, וכאשר השלום כאן הכל כאן⁶⁵, שזוכים לכתובה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, בטוב הנראה והנגלה, למטה מעשרה טפחים.

ד) **וענינו** בעבודה למטה הוא כללות הענין דואהבת לרעך כמוך³¹, שזהו יסוד כל התורה כולה³². והענין בזה, כדאיתא בירושלמי³³ היך עבידא כו', היינו, איך אפשר שיהי' רגש כזה, ומבאר, שזהו בדוגמת שתי ידים של גוף אחד כו', כמבואר בארוכה גם במצות אהבת ישראל להצ"צ³⁴ (שיום הולדתו הוא ערב ר"ה³⁵). ומצד זה נעשה הענין דכולכם, לאחדים כאחד ממש, והיינו, שאין זה באופן שאוהב את זולתו כמו שאוהב את עצמו, אלא באופן של תכלית השלימות, ש"עצמו ובשרו הוא" (כלשון הצ"צ בדרוש זה).

ובאופן כזה צ"ל הענין דנצבים היום כולכם לפני הוי' אלקיכם, שזוהי עבודה שנדרשת מכל אחד מישראל והיא בכחו של כל אחד מישראל, הן ראשיכם והן שואב מימך. והיינו, שגם שואב מימך, שהוא בדרגא הכי תחתונה, צריך להשתדל ולעשות התלוי בו להיות נצב לפני ה"א, ועד לאופן שמצד החלטתו ורצונו התקיף לעמוד לפני ה"א, הנה במקום שרצונו של אדם שם הוא נמצא, והיינו, שאפילו אם לפי שעה עדיין אינו שייך לזה לכאורה, הנה מצד הרצון עצמו ה"ה במעמד ומצב זה [וע"ד פס"ד הרמב"ם³⁶ בענין כופין אותו עד שיאמר רוצה אני, שזהו רצונו האמיתי, ועד"ז כאשר כופה את עצמו לומר בפה, אזי נעשה כן באמת לאמיתו]. ועד"ז גם מי שהוא בדרגא דראשיכם, הנה מבלי הבט על המעלה והדרגא שעומד בה, עד שתורת אמת קוראת אותו בשם ראשיכם, שזוהי דרגא הכי עליונה מעשר המדרגות שפירט הכתוב, צריך לידע שמציאותו באופן שנצב לפני ה"א היא בגלל היותו בכלל דנצבים גו' כולכם, ביחד עם חוטב עציק ושואב מימך (כמבואר בארוכה במצות אהבת ישראל).

ועד"ז מובן גם בעבודת כל אחד מישראל בפני עצמו [כמארז"ל³⁷ לפיכך נברא אדם יחידי ללמדך כו' שכל נפש אחת מישראל היא עולם מלא], שגם בעבודתו ובהנהגתו היום יומית צ"ל שלימות ואמיתית ההתאחדות של בחי' ראשיכם עם בחי' חוטב עציק ושואב מימך שבו. והענין בזה, שאין לו להסתפק ולהגביל את עצמו בעבודה שע"פ טעם ודעת, שזהו"ע דראשיכם (ענין השכל), אלא עבודה זו צ"ל

(61) ספר השיחות תש"ה ע' 122. וראה לקו"ש ח"ט ע' 250 ואילך.
 (62) ראה יומא ע"א, א.
 (63) תפלת העמידה לעשי"ת.
 (64) בסיום תפלת העמידה לעשי"ת ("ובספר חיים").
 (65) ראה פרש"י בחוקותי כו, ו.

(31) קדושים יט, יח.
 (32) ראה שבת לא, א. תניא פל"ב.
 (33) נדרים פ"ט ה"ד.
 (34) סהמ"צ להצ"צ כח, א ואילך.
 (35) "היום יום" כט אלול, ער"ה. ובכ"מ.
 וראה ספר השיחות תרח"ץ ע' 266. וש"נ.
 (36) הלי' גירושין ספ"ב.
 (37) משנה סנהדרין לו, א.

באופן של ביטול, ועד לפני הוי' אלקיכם. וכן בבחי' חוטב עצים ושואב מימין, שזהו מעמד ומצב של עבד, והו"ע הקבלת עול שהוא יסוד ושורש ועיקר כל העבודה (כמבואר בתניא³⁸), צ"ל אצלו רצון תקיף שהקב"ע שלו תהי' לפני ה"א, ועד לבחי' התנשאות עצמית. וכאשר מאחד בעצמו את ענין השכל (ראשיכם) עם ענין הקב"ע (חוטב עצים ושואב מימין) שיהיו לפני ה"א, אזי נעשית מציאותו באופן דתמים תהי' עם הוי' אלקיך³⁹, והיינו, שאף שבהכרח שיהיו אצלו רמ"ח אברים ושס"ה גידים בפ"ע, הרי לאמיתתו הוא מציאות אחת, קומה אחת שלימה (כמו בכללות עם ישראל, שמראשיכם עד שואב מימין נעשה הענין דכולכם).

(ה) **וממשיך** בכתוב שכל זה (היינו כיצד פועלים הענין דנצבים היום כולכם לפני הוי' אלקיכם) הוא⁴⁰ למען הקים אותך היום לו לעם. והענין בזה, דהנה⁴¹, אין מלך בלא עם⁴². וענין העם הוא אמנם מלשון עוממות⁴³, אבל אעפ"כ, הרי ידועה הדוגמא ממלכותא דארעא (שהיא כעין מלכותא דרקייעא⁴⁴) שענין המלוכה שייך דוקא על בני אדם כיון שהם בדומה לו⁴⁵. וענין זה הוא בר"ה, שאז נעשה הענין דהקים אותך גו' לעם⁴⁶, שבנ"י הם בדוגמת אדם העליון, ולמעלה מזה כו', ואדרבה, הם נצבים לפני (קודם ולמעלה מ) הוי' אלקיכם. ולכן הם גם במעמד ומצב דכולכם, למרות ההתחלקות דראשיכם כו' עד שואב מימין, בדוגמא שלמעלה, ששם היא אחדות הפשוטה, אע"פ שממנה דוקא נמשך ריבוי הפרטים וההתחלקות⁴⁷, ועד לאופן דמה רבו מעשיך הוי'⁴⁸. ומצד הענין דהקים אותך גו' לעם, הנה הם אלו שקובעים שיומשך הרצון על בריאת העולמות וכל סדר ההשתלשלות ממקורו ושרשו, ששם חוזרים כל הענינים לקדמותם, שהרי ההתעוררות וההחלט על ענין סדר השתלשלות ובריאת העולמות היא עי"ז שנסתכל במעשיהם של צדיקים⁴⁹ — כל אחד מישראל, שעמך כולם צדיקים⁵⁰ — בהיותם בעולם שאין

(38) רפמ"א.
 (39) שופטים יח, יג. לקו"ת שם מה, ג.
 (40) ראה גם לקו"ת שם מה, א.
 (41) ראה לקו"ת שם מד, ד. מח, רע"א.
 (42) בחיי וישב לח, ל. שם ר"פ בלק. תניא
 שעהייהו"א רפ"ז (פא, ב).
 (43) תניא שם. סה"מ תר"ס ע' ה.
 (44) ברכות נח, א. זח"ג קעו, ב.
 (45) "אנשים כמותו ומתייחסים אליו בערך מה כו" (לקו"ת שם).
 (46) ראה גם לקוטי לוי"צ לזהר כרך ב ע' שפח — הובא ונתבאר בלקו"ש חכ"ד ס"ע 191 ואילך.
 (47) ראה תורת חיים נח ע, ב ואילך.
 (48) תהלים קד, כד.
 (49) ראה ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג.
 (50) ראה סה"מ תר"ס"ה ע' ב ואילך. תש"ג ע' 9 ועוד.
 (51) ישע"י ס, כא.

תחתון למטה הימנו, נשמה בגוף, וממלאים שליחותו של הקב"ה, באופן ששלוחו⁵¹ של אדם (העליון) כמותו⁵².

וענין זה (הקים אותך גו' לעם) נעשה באופן דלעברך בברית הוי' אלקיך⁵³, כמבואר בהדרוש⁵⁴, שזהו בדוגמת ברית שענינו למעלה מטעם ודעת לגמרי, וענין של טו"ד אינו יכול לשנותו, לפי שבאו בברית והתקשרות כאילו נעשו לבשר אחד כו', כמ"ש⁵⁵ אשר כרתו את העגל ויעברו בין בתריו, כלומר להיות שניהם עוברים בתוך גוף אחד להיות לאחדים. ועד"ז נעשה אצל כל אחד מישראל, ועי"ז בכללות עם ישראל. ועד שממלאים בקשתו של הקב"ה שמבקש מהם שתמליכוני עליכם ויעלה זכרוכם לפני לטובה ובמה בשופר⁵⁶.

(ו) **וזהו** אתם נצבים היום וגו', שפרשה זו קורין לעולם קודם ר"ה⁵⁶ (כמ"ש בלקו"ת בהתחלת הדרוש), והיינו, שלפני שבאים לענין דתמליכוני עליכם ויעלה זכרוכם לפני לטובה ובמה בשופר כפי שהוא בעשי' בפועל בר"ה, הנה ההתחלה בזה היא עי" הקריאה בתורה — שזהו כאדם הקורא לחבירו כו' וכבן קטן הקורא לאביו כו'⁵⁷, לקרוא ולהמשיך מתורת אמת ותורת חיים למטה עד לעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו — בדיבור, ובפרט בברכה לפני ולאחרי. וענין זה נעשה הכנה קרובה (נוסף על ההכנה לזה בחודש אלול בכללותו) שלאח"ז באים לר"ה כל אחד מישראל וכל בני ביחד, מראשיכם שבטיכם עד חוטב עצים ושואב מימין, ופועלים הענין דתמליכוני דר"ה מתוך שמחה וטוב לבב, שהרי אע"פ שזהו באופן דגילו ברעדה⁵⁸, הרי הסיום בזה הוא באופן דאכלו משמנים ושתו ממתקים גו' כי קדוש היום לאדונינו⁵⁹. וזוכים לכתובה וחתימה טובה — כפי שמקדימים כבר מר"ח אלול להזכיר הענין דכתיבה וחתימה טובה באגרת שכותב אדם לחבירו (כמבואר במנהגי ישראל⁶⁰), ועאכו"כ לאח"ז ככל שמתקרב ר"ה, ובפרט בבוא היום דח"י אלול, שמכניס חיות בכל עניני אלול (כפירוש רבותינו

(51) משנה ברכות לד, ב. קדושין מא, ב.
 (52) לקו"ת ויקרא א, ג.
 (53) נצבים שם, יא.
 (54) לקו"ת נצבים מד, ב.
 (55) ירמי' לד, יח.
 (56) תוס' מגילה לא, סע"ב. רמב"ם הל' תפלה פי"ג ה"ב. טושו"ע אר"ח סתכ"ח ס"ד.
 (57) תניא ספלי"ז.
 (58) תהלים ב, יא. וראה לקו"ת נצבים מז, א.
 (59) נחמ"י ה, י.
 (60) ראה לקוטי מהרי"ל הל' ימים הנוראים. אלי' רבה סתקפ"א סק"א. מטה אפרים שם ס"ט.